

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 496/2017-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. augusta 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátskou kanceláriou čipák & partners s. r. o., Vazovova 9/B, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ing. Branislav Čipák, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 5/2012 a postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tos 32/2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. júla 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 5/2012 (ďalej len „konanie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tos 32/2017 (ďalej len „konanie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6 T 5/2012 z 22. mája 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) uznaný za vinného zo spáchania trestného činu „*podvodu spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 250 ods. 1, 5 Trestného zákona (zákona č. 140/1961 Zb.)*“ (správne má byť „*neodvedenia dane a poistného spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2 k § 148a ods. 1 a 4 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného do 31. augusta 2003*“, pozn.), za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere dvoch rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní troch rokov. Podľa sťažovateľa skúšobná doba „*teda začala plynúť dňom nadobudnutia právoplatnosti tohto rozsudku, t. j. dňom 22. mája 2012 a plynula do dňa a vrátane dňa 23. mája 2015*“.

Okresný súd 4. apríla 2017 uznesením sp. zn. 6 T 5/2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) podľa § 50 ods. 4 Trestného zákona rozhodol, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia neosvedčil, a nariadil mu trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, ktorý mu bol uložený už uvedeným rozsudkom okresného súdu. Podľa § 50 ods. 8 Trestného zákona okresný súd zaradil sťažovateľa na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu zahlásil sťažnosť priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí zo 4. apríla 2017 ihneď po vyhlásení uznesenia okresného súdu. Krajský súd následne uznesením č. k. 1 Tos 32/2017-11702 z 27. apríla 2017 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) jeho sťažnosť zamietol ako nedôvodnú.

Vo vzťahu k postupu okresného súdu v napadnutom konaní sťažovateľ uvádza, že okresný súd svoje rozhodnutie o jeho neosvedčení sa v skúšobnej dobe odôvodnil tým, že sťažovateľ mal byť 25. januára 2013 trestným rozkazom Okresného súdu Galanta sp. zn. 0 T 15/2013 uznaný za vinného z prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona. Sťažovateľ však namieta, že v danom prípade bol ihneď sankcionovaný uložením peňažného trestu v sume 1 500 €, ako aj zákazom činnosti viesť motorové vozidlá na dobu troch rokov. Peňažný trest sťažovateľ uhradil, čo v konečnom dôsledku predstavuje podľa sťažovateľa jeho „anulovanie“. Podľa názoru sťažovateľa *„odhliadnuc od skutočnosti, že výška peňažného trestu bola uložená v nemalej výške, je potrebné konštatovať, že k jeho splneniu došlo. Aj preto neobstojí dôvodenie v uvedenom smere Okresným súdom Nitra, ktorý... sa snažil svoje stanovisko obhájiť uvedeným.“*. Sťažovateľ zastáva názor, že pokiaľ sa okresný súd *„usiloval vniesť do pozornosti sankciu, ktorú jej zaplatením možno považovať za vykonanú“*, takýmto postupom porušil základné právo sťažovateľa zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd takýmto svojím odôvodnením svojho rozhodnutia *«nastolil zmätočný stav ako aj stav právnej neistoty, kedy zasiahol do porušenia zásady „ne bis in idem“»*, a navyše okresný súd *„vyššie opísané skutočnosti spadajúce pod peňažný trest, pripísal a doslovne zneužil ako prirážajúcu okolnosť sťažovateľa“*.

Vo vzťahu k dopravným priestupkom, na ktoré vo svojom rozhodnutí okresný súd poukazuje, sťažovateľ uvádza, že *„išlo o drobné priestupky na úseku cestnej kontroly charakteru ako menšie prekročenie rýchlosti, či nesprávne parkovanie, pričom za každý takýto skutok som bol sankcionovaný. V konečnom dôsledku samotný prvostupňový súd... uvádza, že pod pojmom priestupky má na mysli blokové pokuty. Keďže aj peňažná sankcia plní účel trestu za takéto konanie, je potrebné zdôrazniť, že takéto argumentácia je neakceptovateľná.*

Snahou sťažovateľa nie je podceňovať a rovnako ani zjednodušovať takéto konanie, ale je potrebné poukázať na ich závažnosť, ktorá je nepochybne minimálna.“

Vo vzťahu k postupu krajského súdu v jeho napadnutom konaní sťažovateľ za najpodstatnejšie porušenie jeho práv považuje porušenie základného práva na obhajobu

podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru, ktorého sa mal krajský súd svojím konaním dopustiť, „*kedy rozhodol o zahlásenej sťažnosti sťažovateľa, pričom na takéto konanie neboli splnené podmienky*“. Sťažovateľ, ako už bolo uvedené, podal proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť priamo do zápisnice okresného súdu o verejnom zasadnutí zo 4. apríla 2017. Predmetná sťažnosť však nebola v čase predloženia spisu na konanie a rozhodnutie krajskému súdu odôvodnená. Napriek tomu však podľa názoru sťažovateľa „*za veľmi podivných okolností došlo k urýchlenému rozhodnutiu*“ krajským súdom o jeho sťažnosti, ktorý ju ako nedôvodnú zamietol. Uvedené má za následok podľa názoru sťažovateľa aj porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ v tejto súvislosti ešte uvádza, že je potrebné ostro kritizovať postup vo veci konajúcich súdov, «*... kedy tieto nevyzvali sťažovateľa na odôvodnenie zahlásenej sťažnosti a rovnako mu ani len nedali dostatočný časový priestor na jej písomné odôvodnenie.*

Práve táto podstatná vada konania, pripísala napádanému rozhodnutiu Krajského súdu Nitra... punc nepreskúmateľnosti, ako aj nezákonnosti.

Aj preto sťažovateľ zastáva názor, že Uznesenie Krajského súdu Nitra... je absolútne v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ako aj právami sťažovateľa zakotvenými v Dohovore, nakoľko argumentácia v predmetnom rozhodnutí o zahlásenej sťažnosti sťažovateľa ako nedôvodnej je absolútne neobhájiteľná.

Je teda otázne, akú sťažnosť Krajský súd Nitra preskúmal, keďže táto bola v momente rozhodovania o nej len zahlásená ústne a nebola ešte ani písomne odôvodnená.

Porušovateľ v 1. rade avšak i porušovateľ v 2. rade (krajský súd a okresný súd, pozn.) si museli byť veľmi dobre vedomí, že v čase prejednávania tejto sťažnosti sťažovateľa, jej písomným odôvodnením nedisponujú. Rovnako je možné predpokladať a to dôvodne, že konali v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky ako aj Dohovoru cielene a vedome, v snahe urýchlene rozhodnúť v neprospech sťažovateľa.

O uvedenom svedčí aj taká skutočnosť, že v spisovom materiáli sa na prvej strane nachádza písomná poznámka, ručne poznačená v znení: „Súrne premena PO“.».

Sťažovateľ tiež zastáva názor, že uznesenie krajského súdu je aj nedostatočne odôvodnené, krajský súd žiadnym spôsobom nevysvetlil, v čom vzhladol sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú. *„Pochopiteľne ani také dôvody nemohol poznať, nakoľko písomné odôvodnenie sťažnosti sťažovateľa bolo súdu doručené až po rozhodnutí Krajským súdom, o čom však sťažovateľ nemohol mať vedomosť.“* Aj toto podľa názoru sťažovateľa prispelo k porušeniu jeho označených práv.

Vzhl'adom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a následne vyniesol tento nález:

„1/ Základné práva sťažovateľa garantované v čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj v čl. 6 ods. 1 a v čl. 6 ods. 3 písm. b) a písm. c) Dohovoru postupom Okresného súdu Nitra, postupom Krajského súdu Nitra, vo veci rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa proti Uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 4. apríla 2017 o neosvedčení sa sťažovateľa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia porušené boli.

2/ Uznesenie Krajského súdu Nitra zo dňa 27. apríla 2017, spis. zn. 1 Tos/132/2017-11702 (správne č. k. 1 Tos 32/2017-11702, pozn.) sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

Vzhl'adom na sťažovateľom zadaný petit jeho sťažnosti ústavný súd vychádzal aj z obsahu sťažnosti sťažovateľa a na základe toho potom v záhlaví tohto rozhodnutia ustálil, v akých konaniach malo dôjsť postupom okresného súdu a postupom krajského súdu k porušeniu sťažovateľových označených práv.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Predmetom predbežného prerokovania bolo sťažovateľom namietané porušenie jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) a c) dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 5/2012 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tos 32/2017.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú.

Vo vzťahu k základného právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd uvádza, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť, a preto prípadné porušenie týchto práv je potrebné posudzovať spoločne (II. ÚS 71/97, III. ÚS 470/2010, IV. ÚS 438/2010, IV. ÚS 195/07).

1. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 5/2012

Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy poukazuje na to, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Právomoc ústavného súdu je subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07 tiež II. ÚS 602/2015). Každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, preto musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (napr. II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04, II. ÚS 372/08).

Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných

prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v petite svojej sťažnosti síce namieta (len) postup okresného súdu v napadnutom konaní. Z okolností veci vyplýva, že postup okresného súdu vyústil do vydania uznesenia, ktorým okresný súd rozhodol, že sťažovateľ sa v skúšobnej dobe podmieňného odsúdenia neosvedčil a nariadil mu trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov, ktorý mu bol uložený rozsudkom okresného súdu a na výkon ktorého ho zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Keďže proti uzneseniu okresného súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok – sťažnosť, právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa vo vzťahu k okresnému súdu mal krajský súd v rámci opravného konania – konania o sťažnosti. Sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu sťažnosť podal a krajský súd o nej konal a rozhodol.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti, ktorá smeruje proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 T 5/2012, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu označených práv sťažovateľa postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tos 32/2017

Sťažovateľ porušenie označených práv postupom krajského súdu v napadnutom konaní odôvodňuje tým, že krajský súd rozhodol o ním zhlásenej sťažnosti bez toho, aby vyčkal na doručenie jej odôvodnenia, a zároveň tým, že uznesenie krajského súdu je nedostatočne odôvodnené.

Článok 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru je prvotným východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany zaručenej ústavou v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom tohto základného práva je umožniť každému reálny prístup k súdu a tomu zodpovedajúca povinnosť súdu konať vo veci. K jeho porušeniu by mohlo dôjsť v tom prípade, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (IV. ÚS 103/2014).

K namietanému porušeniu základného práva obvineného na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 [ako aj práv podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) a c) dohovoru] je potrebné uviesť, že podľa judikatúry ústavného súdu sa týmto článkom ústavy zaručuje všetkým oprávneným osobám, že budú mať čas na prípravu obhajoby, že budú mať možnosť pripraviť si obhajobu a že svoju obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Účelom práva na obhajobu je poskytnutie príležitosti brániť sa proti obvineniu zo spáchania trestného činu a tiež sa brániť proti tvrdeniam o skutočnostiach, ktoré ovplyvňujú rozhodnutia v trestnom konaní v neprospech účastníka trestného konania. Obsahu a účelu priznaného zákonného a ústavného práva musí korešpondovať možnosť jeho reálneho naplnenia a uplatnenia tými subjektmi, ktorým bolo priznané (I. ÚS 17/99, I. ÚS 567/2016).

Ústavný súd v súlade so svojou konštantnou judikatúrou tiež zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Kompetencie ústavného súdu preto nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa ani na skúmanie namietanej

vecnej nesprávnosti. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07).

V nadväznosti na to ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 58/98, I. ÚS 13/00, II. ÚS 5/00).

Ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ v petite sťažnosti opäť napáda (len) postup krajského súdu v napadnutom konaní. Z okolností veci však vyplýva, že postup krajského súdu vyústil do vydania uznesenia krajského súdu č. k. 1 Tos 32/2017-11702 z 27. apríla 2017, a preto ústavný súd v medziach vymedzených sťažnosťou sťažovateľa vychádzal pri svojom prieskume napadnutého konania z obsahu tohto uznesenia, ako aj z ďalších na vec sa vzťahujúcich listín, ktoré si z okresného súdu vyžiadal.

Krajský súd uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu zamietol, pretože nebola dôvodná. V odôvodnení svojho uznesenia po zosumarizovaní doterajšieho priebehu konania uviedol, že sťažovateľ ihneď po vyhlásení uznesenia okresného súdu podal proti nemu sťažnosť, ktorú však do momentu konania neverejného zasadnutia krajského súdu bližšie neodôvodnil. Krajský súd následne k veci uviedol: «Podľa § 50 odsek 4 Trestného zákona...

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že odsúdený bol v posudzovanej trestnej veci rozsudkom Okresného súdu Nitra z 22. 05. 2012. č. k. 6 T/5/2012-11443, právoplatným v deň vyhlásenia, uznaný za vinného pre trestný čin neodvedenia dane a poistného spolupáchatelstvom podľa § 9 odsek 2 k § 148a odsek 1, 4 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. účinného do 31. 08. 2003 (v tejto časti nadriadený súd koriguje odôvodnenie napadnutého uznesenia v časti nesprávneho označenia trestného činu ako „podvodu...“), pre skutok vymedzený v bode 2/ citovaného rozsudku, za čo mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov s určením skúšobnej doby 3 roky.

Toto odsúdenie doposiaľ nie je zahladené a nevzťahuje sa naň ani amnestia prezidenta z 02. 01. 2013 (č. 1/2013 Z. z.), s ohľadom na jej článok V písmeno a/ (odsúdený bol právoplatne uznaný za vinného pre trestný čin páchaný vo veľkom rozsahu – v zmysle § 125 odsek 1 veta posledná Trestného zákona pre škodu a rozsah činu sa aplikujú identické interpretačné hľadiská.

Skúšobná doba podmieneného odsúdenia mu tak plynula od 23. 05. 2012 do 23. 05. 2013.

Z vykonaného dokazovania súdom I. stupňa na verejnom zasadnutí vyplynulo, že odsúdený počas skúšobnej doby bol trestne stíhaný a bol aj právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin – prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 odsek 1 Trestného zákona, a to trestným rozkazom Okresného súdu Galanta z 25. 01. 2013, č. k. 0 T/15/2013-56, právoplatným 25. 01. 2013, pre skutok z 24. 01. 2013, za čo bol potrestaný peňažným trestom vo výmere 1 500 eur (medzičasom zaplateným) a trestom zákazu činnosti viesť motorové vozidlá každého druhu vo výmere 3 rokov (doposiaľ v celom rozsahu nevykonaným).

Ďalej bol počas skúšobnej doby právoplatne postihnutý za 5 priestupkov (v tejto časti nadriadený súd koriguje odôvodnenie napadnutého uznesenia, v ktorom sa uvádza postih za „6“ priestupkov) na úseku cestnej premávky (blokovými pokutami v rozsahu od 10 do 100 eur), v 3 prípadoch pre prekročenie maximálnej povolenej rýchlosti.

Z uvedeného je zrejmé, že odsúdený v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia nevedol riadny život, keďže sa opakovane dostal do rozporu so zákonom opakovaným protiprávnym konaním vo forme 1 úmyselného trestného činu a 5 priestupkov. Podmienené odsúdenie tak na neho zjavne nepôsobilo výchovne ani preventívne.

I keď podľa § 50 odsek 4 Trestného zákona súd za v tomto ustanovení vymedzených podmienok výnimočne môže vzhľadom na okolnosti prípadu ponechať podmiennečné odsúdenie v platnosti, hoci odsúdený konaním spáchaným v skúšobnej dobe dal príčinu na nariadenie výkonu trestu, nadriadený súd konštatuje, že na takýto postup v posudzovanom prípade, vzhľadom na mnohosť a opakovanosť protiprávných konaní odsúdeného v skúšobnej dobe, z toho v jednom prípade aj vo forme úmyselného trestného činu, neboli splnené zákonné podmienky.

Na tom základe súd I. stupňa nepochybil, keď odsúdenému, v dôsledku neosvedčenia sa v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia, nariadil výkon pôvodne podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody.

Pokiaľ v odôvodnení napadnutého uznesenia aj uviedol niektoré nepresnosti (na ktoré bolo vyššie poukázané), tieto nemajú vplyv na inak vecnú správnosť napadnutého uznesenia.

Súd I. stupňa rozhodol podľa § 50 odsek 4 Trestného poriadku v zákonnej dvojročnej lehote od uplynutia skúšobnej doby (t. j. do 23. 05. 2017) vyplývajúcej z § 50 odsek 6 Trestného zákona (rozsah lehoty určila právna skutočnosť, že odsúdený bol v skúšobnej dobe trestne stíhaný za iný trestný čin, t.j. bolo mu v nej vznesené obvinenie pre trestný čin spáchaný v tejto skúšobnej dobe).

Napokon súd I. stupňa správne rozhodol aj o zaradení odsúdeného na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, nakoľko odsúdený v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu v posudzovanej trestnej veci nebol vo výkone trestu odňatia slobody...»

Sťažovateľ v sťažnosti predovšetkým namieta, že krajský súd rozhodol o sťažovateľom do zápisnice z verejného zasadnutia zahlásenej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu bez toho, aby vyčkal na doručenie jeho písomného odôvodnenia sťažnosti.

Ústavný súd v tejto súvislosti zistil, že okresný súd o tom, či sa sťažovateľ v skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia osvedčil a či rozsudkom okresného súdu uložený trest aj vykoná/konal, rozhodoval 4. apríla 2017 na verejnom zasadnutí za prítomnosti sťažovateľa, ktorého pred tým, ako vo veci rozhodol, aj vypočul, a teda mu

dal možnosť vyjadriť sa k predmetnej veci. Písomné vyhotovenie uznesenia okresného súdu bolo sťažovateľovi doručené 19. apríla 2017 a písomné odôvodnenie sťažnosti proti tomuto uzneseniu doručil sťažovateľ okresnému súdu 9. mája 2017, ktorý ju nasledujúci deň predložil krajskému súdu. Krajský súd však o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu rozhodol už 27. apríla 2017.

Podľa § 179 ods. 1 Trestného poriadku uznesenie treba oznámiť osobe, ktorej sa priamo dotýka, ako aj osobe, ktorá naň dala svojím návrhom podnet; uznesenie súdu sa oznámi aj prokurátorovi. Oznámenie sa robí buď vyhlásením uznesenia v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo doručením rovnopisu uznesenia.

Podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do troch dní od oznámenia uznesenia...

Podľa § 189 ods. 3 Trestného poriadku ak podáva sťažnosť prokurátor, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo obhajca za obvineného alebo vo vlastnom mene, musí byť sťažnosť zároveň odôvodnená, s výnimkou sťažnosti prokurátora proti uzneseniu o nevzatí obvineného do väzby.

Podľa § 190 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku ak lehota na podanie sťažnosti už všetkým oprávneným osobám uplynula a sťažnosti sa nevyhovelo podľa odseku 1, predloží vec na rozhodnutie prokurátor alebo súd nadriadenému prokurátorovi alebo súdu.

Ako z uvedeného vyplýva, uznesenie okresného súdu bolo vyhlásené v prítomnosti sťažovateľa, čím mu bolo oznámené v súlade s § 179 ods. 1 Trestného poriadku. Od tohto momentu začala plynúť sťažovateľovi trojdňová lehota na podanie sťažnosti podľa § 187 ods. 1 Trestného poriadku. Tým, že sťažovateľ bol prítomný pri vyhlásení uznesenia okresného súdu, bol oboznámený s právnym názorom okresného súdu týkajúceho sa splnenia podmienok na vyslovenie jeho neosvedčenia sa v skúšobnej dobe podmienenečného odsúdenia, ako aj s dôvodmi jeho rozhodnutia. Navyše, aj písomné vyhotovenie uznesenia okresného súdu bolo sťažovateľovi doručené v takom časovom

intervale, že sťažovateľovi nič nebránilo, aby ak mal záujem svoju sťažnosť písomne odôvodniť, urobil tak čo najskôr, nečakajúc takmer mesiac, kým písomné odôvodnenie svojej sťažnosti skutočne odoslal. Ústavný súd poukazuje na to, že Trestný poriadok v ustanoveniach upravujúcich inštitút sťažnosti nevyžaduje, aby v prípade, ak sťažnosť podáva sám obvinený, bol povinný v nej aj výslovne uviesť, proti ktorému výroku smeruje alebo v čom spočíva procesné pochybenie v konaní. V tomto konkrétnom prípade nešlo ani o situáciu podľa § 189 ods. 3 Trestného poriadku, t. j. že ak by sťažnosť podal za obvineného obhajca, musí podanú sťažnosť zároveň aj odôvodniť. Trestný poriadok tiež výslovne neustanovuje ani lehotu, v ktorej musí obvinený v prípade, že sám podal sťažnosť, túto aj odôvodniť. Uvedené ale neznamená, že obvinený, ktorý ústne zahlásil svoju sťažnosť do zápisnice a chce ju následne aj písomne odôvodniť, má neobmedzený čas na to, aby tak urobil.

Ústavný preto zastáva názor, že sťažovateľ mal zachovanú možnosť oboznámiť sa s dôvodmi rozhodnutia okresného súdu a zároveň toto rozhodnutie mohol aj účinne napadnúť, a preto bol postup krajského súdu v súlade so zákonom.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd bol teda povinný preskúmať výroky zo všetkých hľadísk bez ohľadu na to, či tieto hľadiská boli v sťažnosti uvedené, a rovnako bol povinný preskúmať aj konanie z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že uznesenie krajského súdu je nedostatočne odôvodnené, resp. že je nepreskúmateľne, ústavný súd konštatuje, že táto námietka sťažovateľa nie je opodstatnená. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03, IV. ÚS 312/2012). Európsky súd pre ľudské práva v rámci svojej judikatúry vyslovil, že právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamena, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. Georgidias v. Grécko z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie uznesenia krajského súdu zodpovedá požiadavkám, ktoré vyplývajú z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Uznesenie krajského súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, z ktorých nevyplýva ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Ako celok pôsobí uznesenie krajského súdu presvedčivo a nevyvoláva žiadne pochybnosti o správnosti prijatých záverov. Ústavný súd preto konštatuje, že krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil ústavne akceptovateľným spôsobom a toto nevykazuje znaky arbitrárnosti, a preto nevidí dôvod, aby zasahoval do skutkových a právnych záverov krajského súdu.

Ak sa sťažovateľ domnieva, že zaplatenie peňažného trestu či pokút za spáchané priestupky svedčí o tom, že v skúšobnej dobe viedol riadny život, ide podľa názoru ústavného súdu o mylnú predstavu, pretože ak by sťažovateľ skutočne v skúšobnej dobe viedol riadny život (v zmysle § 50 ods. 4 Trestného zákona), žiadnych priestupkov či dokonca úmyselného trestného činu by sa nedopustil, navyše, za tej situácie, keď si je vedomý, že mu hrozí premena pôvodne uloženého podmieneného trestu odňatia slobody na nepodmienečný.

Ústavný súd vo svojej judikatúre už viackrát zdôraznil, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a jeho návrhu nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom (napr. IV. ÚS 340/04, II. ÚS 519/2012, II. ÚS 140/2013).

V súvislosti s uvedeným ústavný súd poukazuje na závery svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody namietaným rozhodnutím, postupom alebo iným zásahom orgánom štátu, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, III. ÚS 138/02, IV. ÚS 1/2012, IV. ÚS 523/2012). Ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tos 32/2017 na jednej strane a sťažovateľom označenými právami na strane druhej neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. augusta 2017